

Sygn. akt II UK 390/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M.N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 lipca 2018 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 10 marca 2017 r., sygn. akt III AUa [...] /16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2017 r., III AUa [...] /16, Sąd Apelacyjny w G., w sprawie z wniosku M.N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o emeryturę pomostową, oddalił apelację pozwanego organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 24 sierpnia 2016 r., którym zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 31 marca 2016 r. i przyznano wnioskodawcy emeryturę pomostową od dnia 22 marca 2016 r. w oparciu o art. 32 i 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm. dalej „ustawa emerytalna”), art. 3 ust. 1, 2 i 3, art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 664 ze zm.), oraz art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o

powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.).

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 2 pkt 2 i 3, art. 3, art. 4 i art. 13 ustawy o emeryturach pomostowych, poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, poprzez przyjęcie, że wnioskodawca spełnił wymóg posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych po uwzględnieniu okresu zasadniczej służby wojskowej. Zdaniem organu rentowego powyższe naruszenie doprowadziło do wydania orzeczenia, które w świetle obowiązujących przepisów prawa oraz przyjętych zasad ich wykładni nie powinno się ostać w porządku prawnym. Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez zmianę wyroku Sądu Okręgowego i oddalenie odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w praktyce przy ich stosowaniu – „czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3, art. 3, art. 4 oraz art. 13 ustawy o emeryturach pomostowych można zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy, okres zasadniczej służby wojskowej od dnia 24 października 1974 r. do dnia 8 października 1976 r.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Za istotne

zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPIUS – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Kwestie wskazywane jako zagadnienie prawne w istocie nie występują gdy się uwzględni orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące kwalifikowania okresu służby wojskowej jako pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wstępnie warto wspomnieć, że w ust. 7 art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano, iż za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej. Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi,

który spełnił łącznie następujące warunki: 1. urodził się po 31 grudnia 1948 r.; 2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 - 9 i art. 11 ustawy emerytalnej, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 5. przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej; 6. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych; 7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W tym kontekście trzeba odnieść się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu uchwały składu powiększonego składu Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (OSNP 2014 nr 3, poz. 42), stanowiącej, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej). Uchwała ta odnosi się wprawdzie do prawa do emerytury w wieku obniżonym w rozumieniu ustawy emerytalnej, jednak znajduje zastosowanie również w odniesieniu do prawa do emerytury pomostowej. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy (w tym wypadku) w warunkach szczególnych (szczególnym charakterze), należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń, ale również - a może przede wszystkim - w przepisach normujących służbę wojskową. Sąd Najwyższy zwrócił

także uwagę, że pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy z 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony, w dalszym ciągu obowiązywało „wliczanie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz.U. Nr 180, poz. 1496), który nadał nową treść między innymi art. 120 ust. 3 ustawy (do 6 sierpnia 1979 r. - art. 108 ust. 1). Należy także wskazać, za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r., I UK 544/12 (LEX nr 1383246), że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby.

Gdy więc brak było podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

ał